ZAKON O ARHIVSKOJ DJELATNOSTI ("Sl. glasnik Brčko distrikta BiH", br. 6/2018 - prečišćen tekst)

ZAKON O ARHIVSKOJ DJELATNOSTI

("Sl. glasnik Brčko distrikta BiH", br. 6/2018 - prečišćen tekst)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se arhivska djelatnost koja obuhvata: prikupljanje, evidentiranje, preuzimanje, sređivanje, stručnu obradu, istraživanje, čuvanje, zaštitu registraturskog materijala i arhivske građe, kao i objavljivanje i davanje na korišćenje arhivske građe i nadzor registraturskog materijala i arhivske građe.

Član 2

Registraturski materijal obuhvata izvorni i reprodukovani (pisani, crtani, štampani, fotografisani, filmovani, fonografski ili na drugi način zabilježen) dokumentarni materijal koji je nastao u radu organa distrikta, ustanova, preduzeća, društvenih i političkih organizacija, udruženja građana, građansko-pravnih i fizičkih lica (u daljnjem tekstu: imaoci i stvaraoci registraturskog materijala) sve dok se iz njega ne odabere arhivska građa.

Član 3

Arhivska građa obuhvata izvorni i reprodukovani (pisani, crtani, štampani, fotografisani, filmovani, fonografisani ili na drugi način zabilježen) dokumentarni materijal od trajne vrijednosti i značaja za

historiju i druge naučne oblasti, za kulturu uopće i za druge društvene potrebe koji je nastao u radu organa distrikta, ustanova, preduzeća, društvenih i političkih organizacija, udruženja građana, građansko-pravnih i fizičkih lica (u daljnjem tekstu: imaoci i stvaraoci arhivske građe).

Član 4

Arhivska građa, kao dobro kulturno-historijskog naslijeđa, uživa posebnu zaštitu pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom i drugim zakonima koji regulišu zaštitu kulturne baštine.

Posebnu zaštitu uživa i registraturski materijal iz kojeg se odabira arhivska građa pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom.

Član 5

Arhivska građa dostupna je javnosti pod uslovima utvđenim ovim zakonom.

Član 6

Arhivska djelatnost je djelatnost od posebnog interesa za Distrikt.

Član 7

Registraturski materijal i arhivska građa, nastali u radu jednog od njihovih imalaca, čine cjelinu i ne mogu se dijeliti, osim u izuzetnim slučajevima statusnih promjena imaoca registraturske građe.

Član 8

Arhivsku djelatnost na području Distrikta obavlja Arhiv Distrikta i ona se obavlja na cijeloj teritoriji Distrikta.

II. REGISTRATURSKI MATERIJAL I ARHIVSKA GRAĐA U SVOJINI DISTRIKTA

Član 9

Registraturski materijal i arhivska građa nastali u radu organa Distrikta, ustanova, preduzeća, društvenih i političkih organizacija, udruženja građana, građansko-pravnih i fizičkih lica su svojina Distrikta.

Registraturski materijal i arhivska građa svih imalaca i stvaralaca koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona, postojali i radili na

teritoriji Brčko distrikta, a sada više ne postoje i ne rade, svojina su Distrikta.

Imaoci i stvaraoci registraturskog materijala i arhivske građe u smislu ovog zakona smatraju se nosiocima prava, obaveza i odgovornosti u pogledu korištenja, upravljanja i raspolaganja arhivskom građom i registraturskim materijalom.

Član 10

Imaoci registraturskog materijala dužni su da čuvaju taj materijal od oštećenja, uništenja i nestajanja, sve dok se iz njega ne odabere arhivska građa.

Član 11

Svi imaoci i stvaraoci registraturskog materijala i arhivske građe:

1. vode evidenciju, sređuju i čuvaju registraturski materijal i arhivsku građu u skladu sa ovim zakonom i svojim općim aktom;

2. utvrđuju listu kategorija registraturskog materijala sa rokovima čuvanja, na koju daje saglasnost Arhiv Distrikta;

3. planiraju i provode mjere zaštite registraturskog materijala i arhivske građe u slučaju vanrednih prilika;

4. obezbjeđuju odgovarajuće prostorije, opremu za smještaj i zaštitu registraturskog materijala;

5. određuju odgovornog radnika arhive, koji mora imati najmanje srednju stručnu spremu;

6. vrše redovno godišnje odabiranje arhivske građe i izlučivanje bezvrijednog registraturskog materijala.

Član 12

Arhivska građa prikuplja se preuzimanjem, kupovinom, razmjenom, poklonom i zavještanjem.

Član 13

Arhiv Distrikta će preuzeti registraturski materijal i arhivsku građu ako njihov imalac bude ukinut (prestane da obavlja svoju djelatnost na području Distrikta) ili pređe iz društvene u privatnu svojinu.

Preuzimanje registraturskog materijala i arhivske građe izvršit će se u dogovoru sa Arhivom Distrikta.

Član 14

Imalac i stvaralac registraturskog materijala, nakon odabiranja arhivske građe, odabranu arhivsku građu će predati Arhivu Distrikta na čuvanje, a preostali registraturski materijal, kojem je prošao rok čuvanja, uništit će ili prodati pravnom licu (preduzeću) koje se bavi otkupom i prometom otpadnih materijala.

Član 15

Bliži propis o uslovima i rokovima čuvanja registraturskog materijala i arhivske građe, odabiranje arhivske građe iz registraturskog materijala, njihovu primopredaju između imaoca i stvaraoca arhivske građe i Arhiva Distrikta donosi šef Odjeljenja za javni registar na osnovu prijedloga Arhiva Distrikta.

Član 16

Arhivska građa u vlasništvu Distrikta koja je starija od 30 godina a koja se nalazi kod imaoca registraturskog materijala predat će se Arhivu Distrikta.

Sporazumom (dogovorom) imaoca arhivske građe i Arhiva Distrikta može se izvršiti primopredaja kompletne građe koja je nastala do proglašenja Distrikta.

Član 17

Registraturski materijal i arhivska građa nastala u radu pravosudnih institucija, Policije distrikta, kao i političkih organizacija čuvaju se kod tih organa do roka koji oni odrede. Općim aktom tih organa određuju se uslovi i način korištenja registraturskog materijala i arhivske građe.

Arhiv Distrikta vrši kontrolu zaštićenosti i evidentiranja registraturskog materijala i arhivske građe iz stava 1 ovog člana.

Član 18

Preuzeta arhivska građa evidentira se po jedinstvenoj metodologiji koju utvrđuje Arhiv Distrikta.

Član 19

Arhivska građa može se, uz saglasnost Vlada, privremeno iznositi u inostranstvo u svrhu izlaganja, ekspertize i slično.

Član 20

Arhiv Distrikta može s drugim arhivima međusobno vršiti razmjenu arhivske građe u svrhu popunjavanja svojih fondova i zbirki.

Razmjena arhivske građe sa inostranstvom može se obavljati samo uz odobrenje Vlade Distrikta.

III. KORIŠTENJE ARHIVSKE GRAĐE

Član 21

Pravo na korištenje arhivske građe u svojini Distrikta imaju svi korisnici pod jednakim uslovima.

Član 22

Arhivska građa u svojini Distrikta koristi se u službene, naučne, obrazovno-odgojne, kulturne i druge društvene potrebe, kao i za zadovoljenje potreba pravnih i fizičkih lica u rješavanju njihovih ustavnih i zakonskih prava. Stvaraoci arhivske građe mogu odrediti rok do kojeg građa ne može biti dostupna za korištenje, s tim da on ne može biti duži od 30 godina.

Izuzetno Vlada Distrikta može odrediti rokove duže od roka iz stava 2 ovog člana, za korištenje pojedine arhivske građe, s tim da ti rokovi ne mogu biti duži od 50 godina.

Član 23

Arhivska građa od trajne vrijednosti ne smije se uništiti i ako je kopirana.

Arhivska građa snimljena u arhivima u i van Bosne i Hercegovine, a odnosi se na područje Distrikta, čuva se u Arhivu Distrikta.

Član 24

Arhivska građa u svojini Distrikta koja se odnosi na pojedinačne osobe vezano za kaznene predmete, sudske spise, medicinsku dokumentaciju i lične dosijee mogu se koristiti 10 godina nakon

smrti osobe ili kraće, ako na to pristane bračni drug, djeca ili roditelji umrle osobe.

Član 25

Arhivska građa na korištenje se daje u obliku fotokopije.

Dokumentacija potrebna u službene svrhe izdaje se na korištenje u obliku ovjerene fotokopije.

U posebnim slučajevima, kada to zahtijevaju organi Distrikta, arhivska građa se može posuditi u originalnom obliku, ali na određeno vrijeme.

Član 26

Arhiv je dužan da omogući korištenje arhivske građe pod uslovima propisanim ovim zakonom i svojim općim aktom.

Posebnim pravilnikom utvrdit će se način, uslovi i postupak korištenja arhivske građe u svojini Distrikta, vođenje evidencije korisnika i izrada kopija i prijepisa.

Pravilnik o uslovima i načinu korištenja arhivske građe mora biti dostupan njenim korisnicima.

IV. ARHIVSKA GRAĐA U PRIVATNOJ SVOJINI

Član 27

Registraturski materijal i arhivska građa nastali u radu privatnih preduzeća, građanskopravnih i fizičkih lica na području Distrikta, privatna su svojina, a nalaze se pod kontrolom i zaštitom Arhiva Distrikta.

Član 28

Imaoci arhivske građe iz člana 27 ovog zakona dužni su arhivsku građu prijaviti Arhivu distrikta i dostaviti mu potrebne podatke za evidenciju.

Na stvaraoca i imaoca arhivske građe u privatnoj svojini primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Korištenje arhivske građe u privatnoj svojini koja je odlaganjem, darovanjem ili kupovinom došla u posjed Arhiva Distrikta regulisano

je ovim zakonom, ako drugačije nije uređeno ugovorom o predaji arhivske građe Arhivu Distrikta.

Član 29

Arhiv vodi registar vlasnika arhivske građe u privatnoj svojini sa osnovnim podacima o imaocu građe.

Imaoci i stvaraoci arhivske građe u privatnoj svojini, obavezni su:

- čuvati je, srediti i popisati,

- omogućiti nesmetan nadzor nad njom od Arhiva Distrikta,

- obavijestiti Arhiv Distrikta o svim promjenama u vezi sa arhivskom građom,

- omogućiti nesmetano snimanje arhivske građe po zahtjevu Arhiva Distrikta.

Član 30

Imalac arhivske građe u privatnoj svojini može je prodati pod uslovom da prvo ponudi Arhiv Distrikta i obavijesti ga o uslovima prodaje.

Arhiv je dužan da u roku od 30 dana obavijesti imaoca građe da li prihvata ponudu. Ako u ovom roku imalac arhivske građe ne bude obaviješten, smatrat će se da ponuda nije prihvaćena, te da imalac može arhivsku građu prodati drugom licu po cijeni koja ne smije biti niža od cijene ponuđene arhivu.

V. OSNIVANJE ARHIVA

Član 31

Arhiv Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Arhiv Distrikta) osniva gradonačelnik Brčko Distrikta i osigurava sredstva za njegov rad.

Arhiv Distrikta će djelovati kao Služba za arhiv u Odjeljenju za javni registar.

Arhiv može početi sa radom ako se pored općih uslova predviđenih propisima osigura:

- potreban i odgovarajući prostor i oprema,

- obezbijeđena sredstva za osnivanje i početak rada,

- potreban broj arhivskog osoblja.

Član 32

Arhiv Distrikta obavlja slijedeće poslove:

1. provodi mjere zaštite arhivske građe u arhivu i brinu za njenu sigurnost,

2. sređuje, obrađuje i objavljuje arhivsku građu u vidu stručne i druge publikacije, naučne studije, te organizuje naučne i druge skupove i izložbe,

3. obavlja stručni nadzor nad čuvanjem i odabiranjem arhivske građe koja se nalazi izvan arhiva i određuje mjere njene zaštite,

4. preuzima arhivsku građu,

5. prikuplja arhivsku građu u privatnoj svojini otkupom, poklonom ili odlaganjem,

6. obavlja zaštitno snimanje arhivske građe (skeniranje, mikrofilmovanje i sl.),

7. sarađuje s drugim arhivima, kulturnim, naučnim i srodnim ustanovama u i van Bosne i Hercegovine,

8. vrši tehničke i tehnološke mjere zaštite arhivske građe (kopiranjem, konverzacijom, restauracijom i sl.),

9. izdaje uvjerenja, potvrde, ovjerene prijepise i fotokopije i druge isprave o činjenicama koje su sadržane u arhivskoj građi koju čuva,

10. pruža stručnu pomoć imaocima i stvaraocima registraturskog materijala i arhivske građe i nalaže im da u određenom roku otklone utvrđene nedostatke i oštećenja na njima,

11. vodi evidenciju o imaocima arhivske građe,

12. obuči stručno arhivsko osoblje.

Član 33

Osnivač može ukinuti arhiv ako ne izvršava poslove radi kojih je osnovan ili ako ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Član 34

Stručne poslove u Arhivu Distrikta obavljaju:

- arhivski manipulanti,

- arhivski tehničari,

- viši arhivski tehničari,

- arhivisti,

- viši arhivisti,

- arhivski savjetnici.

Član 35

(1) Svi službenici zaposleni u Službi za arhiv dužni su imati položen arhivistički ispit.

(2) Pravo na polaganje arhivističkog ispita imaju lica sa:

a) visokom stručnom spremom, nakon godinu dana rada na arhivskim ili sličnim poslovima;

b) višom stručnom spremom, nakon devet mjeseci rada na arhivskim ili sličnim poslovima;

c) srednjom stručnom spremom, nakon šest mjeseci rada na arhivskim ili sličnim poslovima.

(3) Pripravnici koji nakon završetka pripravničkog staža na arhivskim ili sličnim poslovima nastave rad na neodređeno vrijeme, dužni su položiti arhivistički ispit u roku od 12 mjeseci od dana završetka pripravničkog staža, u suprotnom im prestaje radni odnos.

(4) Odredba stava 2 ovog člana odnosi se i na volontere.

Član 35a

Kao položen stručni arhivistički ispit priznaje se i arhivistički ispit položen za visoku, višu i srednju stručnu spremu na bilo kom nivou vlasti pred nadležnim organima uprave u BiH.

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 36

Za prekršaj iz člana 11 ovog zakona novčanom kaznom od 500 do 2000 KM kaznit će se imalac arhivske građe u svojini Distrikta iz nadležnosti Arhiva Distrikta.

Član 37

Za prekršaj iz člana 29 ovog zakona novčanom kaznom od 200 do 800 KM kaznit će se imaoci građe u privatnoj svojini.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38

Arhivska građa koja se čuva u arhivu, građa građanskopravnih lica, te građa koja nastaje u registraturama, smatraju se javnim dobrom.

Član 39

Preduzeća i ustanove nastale privatizacijom, koje su do privatizacije bile društvene, odnosno državno vlasništvo, arhivsku građu koju su preuzele privatizacijom, a potrebna im je u obavljanju njihove osnovne djelatnosti, mogu zadržati najduže 10 godina nakon isteka kalendarske godine u kojoj je izvršena privatizacija ili dok se po zakonu ne steknu uslovi za preuzimanje u arhiv.

Član 39a

(1) Izuzetno od člana 35 stava 1 ovog zakona, do početka rada Službe za arhiv, Odbor za zapošljavanje je dužan, u procesu selekcije prijavljenih kandidata na javni konkurs raspisan radi popunjavanja radnih mjesta neophodnih za početak rada Službe za arhiv, prihvatiti i prijave kandidata koji nemaju položen arhivistički ispit kao potpune i odgovarajuće.

(2) Radna mjesta iz stava 1 ovog člana utvrđuju se posebnim aktom koji donosi gradonačelnik na prijedlog šefa Odjeljenja za javni registar.

(3) Lica koja zasnuju radni odnos na radnom mjestu iz stava 1 ovog člana dužna su položiti arhivistički ispit u roku od 12 mjeseci od dana sticanja prava na polaganje arhivističkog ispita, u suprotnom tim licima prestaje radni odnos.

Član 40

Stupanjem na snagu ovog zakona na teritoriji Distrikta prestaje s primjenom Zakon o arhivskoj djelatnosti Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 35/99 od 06. 12. 1999. godine), kao i

Zakon o arhivskoj građi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 45/02 od 20. 09. 2002. godine).

Član 41

Zakon o arhivskoj djelatnosti stupio je na snagu 4. decembra 2004. godine, a njegove izmjene i dopune 17. jula 2007. godine, 8. septembra 2009. godine, 26. februara 2011. godine i 25. septembra 2013. godine.